

BOEKBESPREKING

Feest in de natuur. De eeuw van Jac. P. Thijsse door Kees Hana. 190 bladz., zeer rijk geïllustreerd. Van Holkema & Warendorf N.V., Amsterdam 1965. Prijs f 6,50.

Wij zitten midden in het Thijsse-jaar. De officiële herdenking had plaats op 25 mei te Amsterdam. Vordien waren reeds verschenen het Thijsse-nummer, aan de lezers wel bekend, een brochure „Onbekommerd”, gezonden aan de scholen en gemeentebesturen, en een brochure „Van Natuurbescherming tot Natuurbehoud”, dat gratis uitgereikt wordt aan de deelnemers aan de natuurwandelingen 1965, die in het teken staan van de Thijsse-herdenking.

Het boek van Kees Hana verdient een veel grotere verspreiding. Het heet „Feest in de natuur”, maar het is ook een feest het te lezen.

Ik hoef Jac. P. Thijsse aan niemand van de lezers voor te stellen, maar wil men zijn leven en werk beter leren kennen, dan leze men dit boek, geschreven door iemand, die Thijsse goed gekend heeft. De schrijver heeft met opzet niet naar volledigheid gestreefd, maar zijn boek moest zijn een feestboekje, of, zoals hij het zelf zegt: „Een greep hier en een greep daar, een lach en een traan.”

Ik wil geen greep doen uit deze feestbundel, men moet zelf het hele feest meemaken. Toch kan ik niet nalaten te herinneren aan Thijsse's strijd voor het behoud van het Naardermeer, welke de stoot heeft gegeven aan de oprichting van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. Die strijd is begonnen met een „traan”, maar geëindigd met een „lach”.

De officiële Thijsse-herdenking behoort reeds tot het verleden, maar dit boek van Kees Hana blijft.

K.

De alluviale gronden van de Maas, de Roer en de Geul in Limburg, door J. M. M. van den Broek en H. W. van der Marel. Mededeling van de Stichting voor Bodemkartering. Bodemkundige Studies, nr. 7 Wageningen, 1964.

De publicatie handelt over een onderzoek van de chemische variaties bij de alluviale gronden langs de Maas, de Geul en de Roer. Volgens de schrijvers zijn deze verschillen groter dan op grond van de bodemprofielen te verwachten was.

Alluviale gronden zijn eigenlijk riviersedimenten. De kwaliteit van deze gronden wordt voornamelijk bepaald door het waterregiem, alsmede door de aard van het door het water getransporteerd materiaal. De schrijvers geven dan ook eerst een min of meer geologische beschrijving van de stroomgebieden en van het water- en bodemverhang van de voornoemde rivieren.

Voorts worden besproken de alluviale grondsoorten (onderverdeeld naar kalkrijkdom en zwaarte in

5 typen), de opbrengst en de bemesting. Het onderzoek zelf betreft 102 monsters, waarvan bepaald zijn: de granulometrische samenstelling, het specifiek oppervlak, humus, pH (H_2O), pH (KCl), carbonaten, P-fixatie, Organisch P_2O_5 , P_2O_5 -7% HCl , P_2O_5 -25% HCl , K-fixatie, K_2O -0,1 n HCl , K_2O -7% HCl , K_2O -25% HCl , MgO -25% HCl , SiO_2 , F_2O_3 , Al_2O_3 -25% HCl , Uitwisselbare kationen en adsorptiecapaciteit en de mineralogische samenstelling van diverse fracties. De resultaten van de analyses worden in afzonderlijke hoofdstukken besproken.

Hierbij concluderen de schrijvers dat de Roergronden landbouwkundig kwalitatief slechter zijn dan de Maas- en Geulgronden. Een uitspraak die zeer waarschijnlijk juist is, doch dezerzijds moeilijk kan worden beoordeeld omdat de monsterplaatsen slechts met nummers en naam van de gemeente zijn aangegeven. De juiste plaats-aanduiding ontbreekt. Verder ontbreekt een wiskundige toetsing van de uitspraak gedaan op grond van de waargenomen resultaten.

Enkele eigenaardigheden die ons daarnaast nog opvallen, zijn de uitspraak van de schrijver dat:

- het Maasslib rijk is aan kolenslik, afkomstig van Belgische en Nederlandse mijnen, en dat daardoor op dicht bij de rivier gelegen gronden tot 50 cm dikke zwarte bovengronden voorkomen; terwijl anderzijds bij de bespreking van de analyseresultaten, de röntgen-diffractie-spectra en de elektronenmicroscopfoto's hierop niet wordt ingegaan,
- dat ten noorden van Roermond de afzettingen van oeverwallen en stroomruggen kalkloos zijn, waarschijnlijk door de toevoer van zuur water van de beekjes uit het dekzandgebied. Ons komt dit zeer onwaarschijnlijk voor, om reden dat de hoeveelheid water, welke vanuit Noord-Limburg naar de Maas wordt afgevoerd, zo gering is, dat dit geen invloed heeft op de zuurgraad van het Maaswater. De redactie houdt zich verder aanbevolen voor polemieken over het laatstgenoemde vraagstuk.

Ph. J.

Twente-Natuurhistorisch. V. Enige Twentse landschappen en hun flora door V. Westhoff e.a. 44 bladz. met vele illustraties en een bijlage „Boskaart van Twente”. Wetenschapp. Meded. no. 56 van de K.N.N.V., 1965. Prijs f 2,75, voor leden van de K.N.N.V. en E.N.M.V. f 2,25. Te bestellen door storting of overschrijving van het bedrag op postrekening 13028 van het Bureau van de K.N.N.V. te Hoogwoud, met vermelding W. M. 56.

Deze serie is voldoende bekend en wordt ook zeer goed beoordeeld, zodat wij kunnen volstaan met een inhoudsopgave. In deel V worden besproken: Beken en beekdalen, de Twentse maten en beekmoerassen, de Twentse flora in vergelijking met die van het Duitse grensgebied, de mosflora van Twente.

K.